T001 A HÀM I 13-Kinh Chuyển Luân Thánh Vương-Tu Hành

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

181 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I

6. KINH CHUYEÅN LUAÂN THAÙNH VÖÔNG TU HAØNH1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi Ma-la-heâ-söu2, du haønh nhaân gian, cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi Tyø-kheo, daàn daàn ñi ñeán nöôùc Ma-laâu3. Baáy giôø Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Naøy caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi haõy töï thaép saùng. Thaép saùng trong Chaùnh phaùp, chôù ñöøng thaép saùng ôû nôi khaùc. Haõy töï mình nöông töïa nôi mình, nöông töïa nôi Chaùnh phaùp, chôù ñöøng nöông töïa vaøo moät nôi naøo khaùc4. “Naøy caùc Tyø-kheo, theá naøo laø haõy töï thaép saùng; thaép saùng trong Chaùnh phaùp, chôù ñöøng thaép saùng ôû nôi khaùc; haõy töï mình nöông töïa nôi mình, nöông töïa nôi Chaùnh phaùp, chôù ñöøng nöông töïa vaøo moät nôi naøo khaùc? “ÔÛ ñaây, Tyø-kheo quaùn thaân treân noäi thaân, tinh caàn khoâng bieáng

1. Baûn Haùn, Phaät Thuyeát Tröôøng A-haøm “Ñeä nhò phaàn Chuyeån Luaân Thaùnh Vöông Tu Haønh kinh Ñeä nhò”, Ñaïi I, tr.39a-42b. Tham chieáu, Trung A-haøm, No.26 (70), “Chuyeån Luaân Vöông kinh” Ñaïi I, tr.520b. Töông ñöông, D.26, (Deva Dig iii. 3), Cakkavatti-sìhanaøda- suttanta, Tröôøng I, tr.353 “Chuyeån Luaân Thaùnh Vöông Sö Töû Hoáng”. 2. Ma-la-heâ-söu , baûn Toáng: Ma-heâ-laâu , baûn Nguyeân, Minh: Ma-la- heâ-laâu . Chöa roõ ñòa danh naøy. Trung A-haøm, No. 26(70): Ma-ñaâu-leä ; D.26, (Deva Dig. iii): Maøtula, moät thò traán cuûa Magadha. 3. Ma-laâu ; TNM: Ma-la-laâu . 4. Paøli, sñd.: tr.46: attadìpaø bhikkhave viharatha atta-saraòaø anaóóa saraòaø, dhamma-dìpaø dhamma-saraòaø anaóóa-saraòaø “Caùc Tyø-kheo, haõy soáng töï mình laø hoøn ñaûo cuûa mình, laø choã nöông töïa cuûa mình chöù khoâng nöông töïa ai khaùc; phaùp laø hoøn ñaûo, laø nôi nöông töïa chöù khoâng nöông töïa nôi naøo khaùc”. Dìpa: hoøn ñaûo, hay caây ñeøn.

nhaùc, öùc nieäm khoâng queân, tröø boû tham öu ôû ñôøi. Quaùn thaân treân ngoaïi thaân, quaùn thaân treân noäi ngoaïi thaân, tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, öùc nieäm khoâng queân, tröø boû tham öu ôû ñôøi. Quaùn thoïï, quaùn yù, quaùn phaùp cuõng vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo haõy töï thaép saùng; thaép saùng trong Chaùnh phaùp, chôù ñöøng thaép saùng ôû nôi khaùc; haõy töï mình nöông töïa nôi mình, nöông töïa nôi Chaùnh phaùp, chôù ñöøng nöông töïa vaøo moät nôi naøo khaùc. Thöïc haønh nhö theá seõ khoâng bò ma nhieãu haïi, coâng ñöùc ngaøy moät theâm. Taïi vì sao? “Vaøo thôøi quaù khöù xa xöa, coù vò vua teân laø Kieân Coá Nieäm5, laø vua Quaùn ñaûnh doøng Saùt-lî6, laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông, thoáng laõnh caû boán chaâu thieân haï. Baáy giôø nhaø vua laø vò Töï taïi7, cai trò baèng chaùnh phaùp, laø ngöôøi toái thaéng trong loaøi ngöôøi. Vua coù ñuû baûy thöù baùu: baùnh xe vaøng baùu, voi traéng baùu, ngöïa xanh baùu, thaàn chaâu baùu, ngoïc nöõ baùu, cö só

baùu, chuû binh baùu. Vaø coù moät ngaøn ngöôøi con huøng duõng, ñuû söùc deïp ñòch. Vua khoâng caàn duøng binh maø thieân haï töï thaùi bình. “Vua Kieân Coá Nieäm trò vì ñaõ laâu ngaøy, moät hoâm baùnh xe vaøng baùu ôû khoâng trung boãng töï nhieân rôøi khoûi choã cuõ. Ngöôøi coi baùnh xe gaáp ñeán taâu vua: ‘Taâu Ñaïi vöông, neân bieát, baùnh xe baùu nay rôøi khoûi choã cuõ.’ Sau khi nghe theá, vua Kieân Coá Nieäm nghó: ‘Ta töøng nghe caùc baäc tieàn tuùc kyø cöïu noùi: Neáu baùnh xe baùu rôøi khoûi choã cuõ thì thoï maïng cuûa Chuyeån luaân vöông khoâng coøn ñöôïc laâu. Ta nay ñaõ thuï höôûng phöôùc laïc ôû coõi ngöôøi, neân tìm phöông tieän ñeå thoï höôûng phöôùc laïc thieân thöôïng. Ta haõy laäp thaùi töû leân thoáng laõnh boán chaâu thieân haï vaø phong rieâng moät aáp cho ngöôøi hôùt toùc, ñeå khieán caét boû raâu toùc, roài ta maëc phaùp y, xuaát gia tu ñaïo.’ “Roài vua Kieân Coá Nieäm sai goïi thaùi töû vaø baûo: ‘Khanh bieát khoâng? Ta töøng nghe caùc baäc tieàn tuùc kyø cöïu noùi, neáu baùnh xe baùu rôøi khoûi choã cuõ thì thoï maïng cuûa Chuyeån luaân vöông khoâng coøn ñöôïc laâu. Ta nay ñaõ thuï höôûng phöôùc laïc ôû coõi ngöôøi, neân tìm phöông tieän ñeå thuï höôûng phöôùc laïc treân Trôøi. Nay ta muoán caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo. Ta ñem boán chaâu thieân haï uûy thaùc cho ngöôi. Ngöôi haõy

5. Kieân Coá Nieäm ; Trung A-haøm, No. 26 (70): Kieân Nieäm; Paøli: Daôhanemi.
6. Haùn: Saùt-lî thuûy nhieãu ñaàu chuûng , “thuoäc doøng doõi röôùi nöôùc leân ñaàu”, chæ doøng vua ñöôïc truyeàn ngoâi baèng nghi leã quaùn ñaûnh chöù khoâng phaûi töï laäp; Paøli: khattiyo muddhaøbhisitto. 7. Coù leõ Skt.: Isvara (Paøli: Issara): ñaáng Töï taïi, vò Chuùa teå.

183 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I gaéng söùc, thöông yeâu daân chuùng.’ Sau khi thaùi töû laõnh maïng. Vua Kieân Coá Nieäm lieàn caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo. “Vua xuaát gia ñöôïc baûy ngaøy thì baùnh xe vaøng baùu boãng nhieân khoâng hieän ra nöõa. Ngöôøi coi baùnh xe ñeán taâu vua: ‘Ñaïi vöông neân bieát, nay baùnh xe vaøng baùu boãng nhieân bieán maát. Vua khoâng vui. Beøn tìm ñeán choã vua Kieân Coá Nieäm. Sau khi ñeán, baïch raèng: ‘Phuï vöông neân bieát, nay baùnh xe vaøng baùu boãng nhieân khoâng hieän ra nöõa.’ Vua Kieân Coá Nieäm traû lôøi con: ‘Ngöôi chôù lo laéng cho laø ñieàu khoâng vui. Baùnh xe vaøng baùu ñoù khoâng phaûi laø cuûa cha ngöôi saûn xuaát ra. Ngöôi chæ caàn gaéng thi haønh chaùnh phaùp Thaùnh vöông, roài ñeán ngaøy raèm traêng troøn, taém goäi nöôùc höông, leân ngoài taïi chaùnh phaùp ñieän, coù theå nöõ bao quanh, töùc thì coù thaàn baûo baùnh xe vaøng baùu töï nhieân hieän ñeán. Baùnh xe coù ngaøn caêm, maøu saéc ñaày ñuû, laø taùc phaåm cuûa thôï nhaø trôøi chöù khoâng phaûi cuûa loaøi ngöôøi.’ “Thaùi töû taâu phuï vöông: ‘Phuï vöông, chaùnh phaùp cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông laø theá naøo? Phaûi laøm nhö theá naøo?’ Vua baûo con: ‘Haõy nöông treân phaùp, an laäp treân phaùp, thaønh töïu nôi phaùp; cung kính, toân troïng, quaùn saùt phaùp; laáy phaùp laøm ñaàu, thuû hoä chaùnh phaùp. Laïi nöõa, haõy raên daïy caùc theå nöõ baèng phaùp. Laïi nöõa, haõy chaêm soùc daïy doã caùc vöông töû, ñaïi thaàn, caùc quan laïi, traêm quan vaø thöù daân baèng phaùp. Haõy hoä trì, chaêm soùc caùc Sa-moân, Baø-la-moân, cho ñeán caàm

thuù.’ Roài vua laïi baûo con: ‘Laïi nöõa, trong coõi nöôùc ngöôi, neáu coù caùc Sa-moân, Baø-la- moân, tu haønh thanh chôn, coâng ñöùc ñaày ñuû, chuyeân caàn tinh taán, xa lìa kieâu maïn, nhaãn nhuïc nhaân aùi, moät mình ôû choã nhaøn tònh tu taäp, moät mình yeân nghæ, moät mình ñaït ñeán Nieát-baøn; töï mình dieät tröø tham duïc, daïy ngöôøi khaùc dieät tröø tham duïc; töï dieät tröø saân nhueá, daïy ngöôøi khaùc dieät tröø saân nhueá; töï dieät tröø ngu si, daïy ngöôøi khaùc dieät tröø ngu si; ôû trong choã oâ nhieãm hoï khoâng oâ nhieãm, trong choã toäi aùc hoï khoâng toäi aùc, trong choã ngu si hoï khoâng ngu si, choã coù theå ñaém tröôùc hoï khoâng ñaém tröôùc, choã ñaùng truï hoï khoâng truï, choã ñaùng ôû hoï khoâng ôû, thaân haønh chaát tröïc, mieäng noùi lôøi chaát tröïc, yù nghó chaát tröïc; thaân haønh thanh tònh, mieäng noùi thanh tònh, yù nghó thanh tònh, chaùnh nieäm thanh tònh, nhaân hueä8, khoâng heà chaùn; bieát ñuû trong söï aên maëc vaø caàm baùt ñi khaát thöïc ñeå gaây phöôùc laønh cho chuùng sanh. Neáu coù nhöõng ngöôøi nhö theá, ngöôi haõy thöôøng neân tìm ñeán, tuøy luùc hoûi han: phaøm nhöõng ñieàu tu haønh, sao

8. TNM: nhaân hueä ; ñeå baûn: nhaân tueä .

laø thieän, sao laø aùc, sao goïi laø phaïm, sao goïi khoâng phaïm, caùi naøo ñaùng thaân, caùi naøo khoâng ñaùng thaân, vieäc gì ñaùng laøm, vieäc gì khoâng ñaùng laøm vaø thi haønh phaùp gì ñeå ñöôïc an laïc laâu daøi? Ngöôi hoûi xong roài laáy yù mình quaùn xeùt thaáy vieäc neân laøm thì gaéng laøm, vieäc neân boû thì gaéng boû. Trong nöôùc neáu coù keû moà coâi, giaø caû haõy neân chaån caáp. Ngöôøi ngheøo cuøng yeáu keùm ñeán xin, caån thaän chôù traùi nghòch. Trong nöôùc coù luaät phaùp cuõ, ngöôi chôù thay ñoåi. Ñoù laø nhöõng phaùp maø Chuyeån luaân thaùnh vöông tu haønh, ngöôi haõy phuïng haønh.” Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Naøy caùc Tyø-kheo, khi Chuyeån luaân thaùnh vöông nghe lôøi phuï vöông daïy xong, thì nhö lôøi daïy maø tu haønh. Ñeán ngaøy raèm traêng troøn, taém goäi nöôùc höông, leân ngoài taïi baûo ñieän, coù theå nöõ bao quanh, töï nhieân coù baùnh xe baùu hieän ra tröôùc maët, vaønh xe coù ngaøn caêm saùng choùi, do thôï trôøi laøm chôù khoâng phaûi ñôøi coù ñöôïc. Baùnh xe toaøn baèng chaân kim, ñöôøng kính baùnh xe moät tröôïng tö. Khi aáy, Chuyeån luaân thaùnh vöông thaàm nghó: ‘Ta töøng nghe caùc baäc tieân tuùc kyø cöïu noùi: Neáu vua Quaùn ñaûnh doøng Saùt-lî, ñeán ngaøy raèm traêng troøn, taém goäi nöôùc höông, leân ngoài taïi baûo ñieän, coù theå nöõ bao quanh, thôøi töï nhieân coù baùnh xe vaøng hieän ñeán tröôùc maët, baùnh xe coù ngaøn caêm, aùnh saùng röïc rôõ, laø taùc phaåm cuûa thôï nhaø trôøi chöù khoâng phaûi do con ngöôøi laøm, ñöôïc laøm thaønh baèng vaøng thaät, ñöôøng kính tröôïng tö, khi ñoù ñöôïc goïi laø Chuyeån luaân thaùnh vöông. Nay coù baùnh xe baùu aáy hieän ñeán haù khoâng laø ñaây chaêng? Ta haõy thöû coi baùnh xe ñoù theá naøo?’ “Khi aáy, vua Chuyeån luaân lieàn trieäu boán thöù binh, höôùng veà phía baùnh xe vaøng, tròch aùo baøy vai phaûi, ñaàu goái phaûi quyø saùt ñaát, roài laáy tay maët voã leân baùnh xe vaø noùi: ‘Ngöôi haõy theo ñuùng pheùp maø vaän chuyeån veà phöông Ñoâng, chôù traùi leä thöôøng.’ Baùnh xe lieàn chuyeån veà phöông Ñoâng. Vua beøn daãn boán thöù quaân binh ñi theo baùnh xe vaøng, tröôùc

baùnh xe vaøng coù boán vò thaàn daãn ñöôøng. Ñeán choã baùnh xe vaøng ngöøng thì vua cuõng döøng xe. Baáày giôø, caùc tieåu quoác phöông Ñoâng thaáy ñaïi vöông ñeán, hoï ñem baùt vaøng ñöïng luùa baïc, baùt baïc ñöïng luùa vaøng ñeán tröôùc vua, cuùi ñaàu taâu raèng: “Ñaïi vöông ñeán, thaät laønh thay! Nay phöông Ñoâng naøy ñaát ruoäng phì nhieâu, nhaân daân sung tuùc, taùnh khí nhaân hoøa, töø hieáu trung thuaän. Cuùi mong Thaùnh vöông laáy chaùnh phaùp trò hoùa choán naøy, chuùng toâi xin cung caáp haàu haï, phuïc vuï moïi vieäc caàn duøng.’ Vua Chuyeån luaân noùi vôùi caùc tieåu vöông: “Thoâi thoâi chö Hieàn! Theá laø caùc ngöôi ñaõ cuùng döôøng ta roài ñoù. Caùc ngöôi haõy neân laáy chaùnh phaùp maø trò daân, chôù laøm cho thieân

185 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I leäch, khoâng ñeå cho quoác noäi coù haønh vi phi phaùp. Nhö vaäy töùc laø ta trò hoùa ñoù.’ Caùc tieåu vöông vaâng leänh. Hoï lieàn theo vua ñi tuaàn khaép nöôùc, ñeán taän meù bieån Ñoâng môùi trôû veà. “Vua laàn löôït ñi veà phöông Nam, roài phöông Taây, phöông Baéc. Heã baùnh xe vaøng ñeán ôû ñaâu thì caùc quoác vöông ñeàu ñeán coáng hieán nhö caùc tieåu quoác phöông Ñoâng vaäy. “Baáy giôø, vua Chuyeån luaân, sau khi ñaõ theo baùnh xe vaøng ñi khaép boán bieån, ñem chaùnh ñaïo khai hoùa, an uûi daân chuùng xong, trôû veà nöôùc, thì baùnh xe vaøng döøng laïi treân khoâng trung ngay cöûa cung ñieän. Vua Chuyeån luaân vui möøng phaán khôûi noùi: ‘Baùnh xe vaøng baùu naøy thaät laø ñieàm toát cuûa ta. Nay ta chính thaät laø Chuyeån luaân thaùnh vöông.’ “Ñoù laø söï thaønh töïu baùnh xe vaøng baùu. “Vua aáy trò ñôøi moät thôøi gian laâu, roài baùnh xe vaøng baùu giöõa hö khoâng laïi boãng nhieân rôøi choã cuõ. Ngöôøi coi baùnh xe gaáp ñeán taâu vua: ‘Ñaïi vöông neân bieát, nay baùnh xe baùu ñaõ rôøi choã.’ Vua nghe xong lieàn töï mình suy nghó: ‘Ta töøng nghe nôi caùc baäc tieân tuùc kyø cöïu raèng, neáu baùnh xe baùu dôøi choã, Chuyeån luaân thaùnh vöông soáng chaúng coøn bao laâu nöõa. Ta nay ñaõ höôûng thoï phöôùc laïc cuûa loaøi ngöôøi, cuõng neân tìm phöông tieän thoï phöôùc laïc treân trôøi. Ta haõy laäp thaùi töû thoáng laõnh boán thieân haï, phong rieâng moät aáp cho ngöôøi hôùt toùc vaø ra leänh caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo.’ “Roài vua sai goïi thaùi töû vaø baûo: ‘Khanh bieát khoâng? Ta töøng nghe caùc baäc tieàn tuùc kyø cöïu noùi, neáu baùnh xe baùu rôøi khoûi choã cuõ thì thoï maïng cuûa Chuyeån luaân vöông khoâng coøn ñöôïc laâu. Ta nay ñaõ thuï höôûng phöôùc laïc ôû coõi ngöôøi, neân tìm phöông tieän ñeå thuï höôûng phöôùc laïc thieân thöôïng. Nay ta muoán caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo. Ta ñem boán chaâu thieân haï uûy thaùc cho ngöôi. Ngöôi haõy gaéng söùc, thöông yeâu daân chuùng.’ Sau khi thaùi töû laõnh maïng, vua lieàn caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo. “Vua xuaát gia ñöôïc baûy ngaøy thì baùnh xe vaøng boãng nhieân khoâng hieän. Ngöôøi coi baùnh xe ñeán baùo tin vua: ‘Taâu Ñaïi vöông, baùnh xe baùu nay boãng nhieân bieán maát.’ Vua nghe xong chaúng cho ñoù laø ñieàu ñaùng lo, cuõng chaúng chòu ñeán hoûi yù phuï vöông. “Roài vua cha boãng nhieân thaêng haø. “Keå töø ñaây veà tröôùc coù saùu vua Chuyeån luaân, cöù ñaép ñoåi trao ngoâi vaø laáy chaùnh phaùp trò daân, duy moät oâng vua sau naøy töï chuyeân trò nöôùc,

khoâng theo phaùp cuõ, chaùnh trò baát coâng khieán thieân haï oaùn thaùn, quoác ñoä keùm suùt, nhaân daân ñieâu linh. Thaáy vaäy coù moät ñaïi thaàn doøng Baø-la-moân ñeán taâu vua: 'Nay quoác ñoä suùt keùm, nhaân daân ñieâu linh, khoâng ñöôïc nhö tröôùc. Hieän nay trong nöôùc vua coù nhieàu vò trí thöùc, thoâng minh baùc ñaït, roõ thaáu coå kim, bieát ñuû phaùp chaùnh trò cuûa tieân vöông, sao ngaøi khoâng vôøi laïi ñeå hoûi nhöõng ñieàu hoï bieát, hoûi chaéc hoï ñaùp.' Vua lieàn vôøi quaàn thaàn ñeán hoûi caùi ñaïo trò chaùnh cuûa Tieân vöông, caùc vò trí thaàn ñaùp ñuû moïi vieäc. Vua nghe xong beøn thi haønh theo phaùp cuõ, laáy chaùnh phaùp cöùu hoä nhaân daân, nhöng vaãn khoâng theå chaån teá nhöõng keû coâ laõo, caáp thí cho ngöôøi haï cuøng, nhaân daân trong nöôùc vaãn bò ñöa daàn tôùi choã ngheøo khoå, xaâm ñoaït laãn nhau maø thaønh coù naïn ñaïo taëc hoaønh haønh. Moãi khi coù ai bò rình baét ñöôïc ñem ñeán vua, taâu raèng: 'Ngöôøi naøy laøm giaëc, xin vua trò noù.' Vua hoûi: 'Coù thaät ngöôi laø giaëc khoâng?' Ngöôøi aáy ñaùp: 'Thaät. Vì toâi ngheøo cuøng ñoùi khaùt, khoâng töï soáng noåi neân phaûi laøm giaëc.' Vua lieàn xuaát kho, laáy cuûa caáp cho vaø daën: 'Ngöôi ñem cuûa naøy veà cung caáp cha meï, giuùp ñôõ baø con, töø nay chôù laøm giaëc nöõa nghe.' "Caùc ngöôøi khaùc thaáy vaäy ñoàn: 'Coù keû laøm giaëc ñöôïc vua caáp cho taøi baûo', neân hoï cuõng baét chöôùc laøm theo. Hoï laïi bò rình baét ñöôïc ñem ñeán vua, taâu raèng: 'Ngöôøi naøy laøm giaëc, xin vua trò noù.' Vua laïi hoûi: Coù thaät ngöôi laø giaëc khoâng?' Ngöôøi kia ñaùp: 'Daï thaät. Vì toâi ngheøo cuøng ñoùi khaùt khoâng töï soáng noåi, neân phaûi laøm giaëc.' Vua laïi xuaát kho laáy cuûa caáp cho vaø baûo: 'Ngöôi ñem cuûa naøy veà cung caáp cha meï, giuùp ñôõ baø con, töø nay chôù laøm giaëc nöõa nghe.' "Laïi nhöõng ngöôøi khaùc nghe noùi coù keû laøm giaëc ñöôïc vua caáp cho taøi baûo, neân hoï baét chöôùc ruû nhau laøm theo vaø laïi bò rình baét ñem ñeán vua, taâu: 'Ngöôøi naøy laøm giaëc, xin vua trò noù.' Vua laïi hoûi: 'Coù thaät ngöôi laøm giaëc khoâng?' Ngöôøi kia ñaùp: 'Daï thaät. Vì toâi ngheøo cuøng ñoùi khaùt, khoâng töï soáng noåi neân phaûi laøm giaëc.' Laàn naøy vua nghó: 'Tröôùc coù ngöôøi laøm giaëc, ta thaáy ngheøo ñoùi caáp cho taøi vaät, daën thoâi ñöøng laøm. Ngöôøi khaùc nghe theá laïi baét chöôùc laøm. Naïn ñaïo taëc nhaân ñoù traøn lan maõi. Thoâi baây giôø toát hôn ta phaûi haï leänh baét troùi ngöôøi naøy daét ñi caùc ngoõ ñöôøng, sau ñöa ra ngoaøi thaønh ñeán choã troáng traûi maø haønh hình, ñeå raên ngöôøi sau.' Vua lieàn saéc taû höõu baét troùi laïi roài ñaùnh troáng xöôùng leänh ñöa ñi khaép ngoõ ñöôøng. Xong roài ñem tôùi moät nôi troáng traûi ôû ngoaøi thaønh maø haønh hình. Moïi ngöôøi khaùc thaáy vaäy truyeàn nhau: 'Neáu chuùng ta laøm giaëc, cuõng phaûi bò xöû nhö theá

187 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I chaúng khaùc gì.' Töø ñaây quoác daân, ñeå töï phoøng hoä, môùi taïo ra nhöõng binh tröôïng, göôm ñao, cung teân, taøn haïi nhau, taán coâng, cöôùp giaäït laãn nhau. "Keå töø vua naøy môùi baét ñaàu coù söï ngheøo cuøng. Nhaân coù ngheøo cuøng môùi coù ñaïo taëc. Nhaân coù ñaïo taëc môùi coù ñao tröôïng. Nhaân coù ñao tröôïng môùi coù saùt haïi. Nhaân coù saùt haïi neân nhan saéc con ngöôøi môùi tieàu tuïy, thoï maïng ngaén nguûi. Hoï soáng töø boán vaïn tuoåi, sau laàn xuoáng coøn hai vaïn tuoåi. Trong soá ñoù coù

ngöôøi soáng laâu; coù ngöôøi cheát yeåu; coù ngöôøi khoå; coù ngöôøi söôùng. Nhöõng ngöôøi khoå thì sinh taâm taø daâm, tham thuû, baøy ñuû phöông tieän ñeå möu ñoaït cuûa nhau, neân tai naïn ngheøo cuøng, troäm cöôùp, ñao tröôïng, saùt haïi caøng ngaøy caøng nhieàu, laøm cho maïng ngöôøi laïi giaûm daàn xuoáng chæ soáng moät vaïn tuoåi. “Trong thôøi gian ngöôøi soáng moät vaïn tuoåi, vaãn laïi troäm cöôùp laãn nhau. Moãi khi bò rình baét ñem ñeán vua, taâu raèng: ‘Ngöôøi naøy laøm giaëc, xin vua trò noù.’ Vua hoûi: ‘Coù thaät ngöôi laøm giaëc khoâng?’ Ngöôøi kia ñaùp: ‘Toâi khoâng laøm.’ Vaø ôû giöõa ñaùm ñoâng noù coá yù noùi doái. Nhö vaäy chuùng sanh luùc ñoù vì ngheøo cuøng neân troäm cöôùp. Vì troäm cöôùp neân coù ñao binh. Vì ñao binh neân coù gieát haïi. Vì gieát haïi neân coù tham thuû taø daâm. Vì tham thuû taø daâm neân coù noùi doái. Vì coù noùi doái, do ñoù tuoåi thoï laïi giaûm laàn, chæ coøn soáng ñöôïc moät ngaøn tuoåi. “Trong thôøi gian soáng moät ngaøn tuoåi, baét ñaàu ngöôøi ta taïo boán aùc haïnh veà mieäng treân ñôøi laø noùi doái, noùi hai löôõi, noùi ñoäc aùc vaø noùi theâu deät. Ba aùc nghieäp ñoù taêng daàn leân thì tuoåi thoï con ngöôøi giaûm bôùt xuoáng, chæ coøn soáng ñöôïc naêm traêm tuoåi. “Trong thôøi gian soáng naêm traêm tuoåi, ngöôøi ta laïi taïo theâm ba neát aùc khaùc laø daâm duïc phi phaùp, tham lam phi phaùp vaø taø kieán. Ba aùc nghieäp naøy taêng daàn leân thì tuoåi thoï con ngöôøi giaûm bôùt xuoáng, chæ coøn soáng ñeán ba traêm roài hai traêm tuoåi vaø nay, nhaân loaïi trong thôøi ta, chæ coøn soáng ñöôïc moät traêm tuoåi. Soá tuoåi thoï ñöôïc taêng thì ít maø giaûm thì nhieàu. Heã cöù laøm aùc maõi thì tuoåi thoï cöù nhö theá giaûm xuoáng maõi cho ñeán khi nhaân loaïi chæ coøn soáng möôøi tuoåi. “Trong thôøi gian nhaân loaïi soáng möôøi tuoåi naøy, con gaùi vöøa sinh ra naêm thaùng ñaõ gaû choàng. ÔÛ vaøo thôøi aáy, nhöõng vò ngon ngoït nhö daàu môõ, ñöôøng maät khoâng coøn nghe teân. Ñaäu, meø, luùa, neáp bieán thaønh coû raùc. Nhöõng thöù danh phuïc, luïa laø, gaám voùc, vaûi traéng, kieáp-ba, luïa tô, laõnh nhieãu nhö baây giôø khoâng thaáy maëc, maø phaûi beän loâng gai xoâ xaûm laáy laøm aùo maëc thöôïng haïng. Baáy giôø, toaøn coõi ñaát naøy moïc ñaày gai goùc,

sanh ñaày moøng muoãi, ruoài laèng, chaáy raän, raén reát, ong, boø caïp, truøng ñoäc. Vaøng baïc, löu ly, traân chaâu, danh baûo ñeàu laën heát xuoáng ñaát, chæ coøn ngoùi ñaù, saïn soûi thì noåi caû leân treân. Nhaân loaïi luùc ñoù tuyeät nhieân khoâng coøn nghe ñeán teân thaäp thieän maø chæ coù thaäp aùc daãy ñaày theá gian. Nhaèm luùc caùi teân thieän phaùp coøn khoâng nghe thaáy, nhaân loaïi khoâng bieát ñaâu ñeå tu taäp haïnh laønh, do ñoù heã ngöôøi naøo laøm ñieàu cöïc aùc, baát hieáu vôùi cha meï, baát kính vôùi sö tröôûng, baát trung baát nghóa, phaûn nghòch voâ ñaïo, thì ñöôïc daân chuùng toân suøng nhö hieän nay ngöôøi ta toân suøng keû laøm ñieàu laønh, hieáu döôõng cha meï, kính thuaän sö tröôûng, trung tín tieát nghóa, thuaän ñaïo tu nhaân vaäy. “Nhaân loaïi thôøi aáy, phaàn nhieàu taïo möôøi ñieàu aùc neân sa vaøo neûo aùc nhieàu, heã vöøa troâng thaáy nhau laø hoï muoán baén gieát nhau nhö keû thôï saên troâng thaáy baày nai. “Coõi ñaát luùc aáy ñaày daãy hoá haàm, khe suoái, hang hoùc; ñaát roäng ngöôøi thöa, ñi laïi gheâ sôï. Nhaèm luùc aáy thì coù naïn ñao binh noåi leân. Coïng coû nhaùnh caây caàm trong tay cuõng

ñeàu bieán thaønh qua maâu, gieát haïi nhau trong voøng baûy ngaøy. Khi aáy, nhöõng keû coù trí, tìm laùnh vaøo röøng saâu, nöông ôû hang hoá, trong baûy ngaøy loøng quaù sôï haõi maø phaùt lôøi töø thieän raèng: 'Ngöôi khoâng haïi ta, ta khoâng haïi ngöôi.' Hoï nhôø aên coû caây maø soáng coøn. Qua khoûi baûy ngaøy hoï töø nuùi ñi ra, heã gaëp ngöôøi soáng soùt, vöøa thaáy nhau ñaõ möøng rôõ noùi: 'Ngöôi khoâng cheát ö? Ngöôi khoâng cheát ö?' Gioáng nhö cha meï chæ coù con moät, xa caùch laâu ngaøy, nay gaëp laïi möøng khoâng xieát keå. Hoï ñem loøng möøng rôõ chuùc hoûi nhau nhö theá xong, sau môùi thaêm hoûi ñeán nhaø, thì hay raèng thaân thuoäc nhaø hoï ñaõ cheát ñi nhieàu, neân hoï laïi buoàn khoùc, than van, keâu ca vôùi nhau trong suoát baûy ngaøy tieáp. "Heát baûy ngaøy buoàn khoùc, tieáp ñeán baûy ngaøy hoï cuøng nhau chuùc möøng, hoan laïc vaø töï nghó: 'Vì chuùng ta chöùa aùc quaù nhieàu neân gaëp phaûi tai naïn, khieán thaân toäc cheát choùc, gia quyeán maát tieâu. Vaäy nay ta neân chung nhau tu taäp ñieàu laønh, nhöng haõy tu ñieàu laønh gì? Ta neân ñöøng saùt sinh.' "Baáy giôø nhaân loaïi laïi phaùt töø taâm, khoâng taøn haïi nhau, nhôø ñoù nhaân loaïi ñöôïc taêng daàn saéc löïc vaø thoï maïng töø möôøi tuoåi nay soáng leân hai möôi tuoåi. Trong luùc soáng hai möôi tuoåi laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít haïnh laønh khoâng taøn haïi nhau maø thoï maïng taêng leân hai möôi tuoåi. Coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Tröôùc ñaõ khoâng saùt sinh roài, giôø ta neân ñöøng troäm caép.' Vaø do

189 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I tu ñieàu khoâng troäm caép maø thoï maïng taêng leân boán möôi tuoåi. Trong luùc soáng boán möôi tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít laønh maø thoï maïng taêng leân, nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân tu ñieàu khoâng taø daâm. 'Töø ñoù moïi ngöôøi ñeàu khoâng taø daâm vaø thoï maïng taêng leân taùm möôi tuoåi. Trong luùc soáng taùm möôi tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít laønh maø thoï maïng taêng leân, nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng noùi doái.' Töø ñoù moïi ngöôøi thaûy ñeàu khoâng noùi doái vaø thoï maïng taêng leân ñeán moät traêm saùu möôi tuoåi. Trong luùc soáng moät traêm saùu möôi tuoåi laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng noùi hai löôõi.' Töø ñoù moïi ngöôøi ñeàu khoâng noùi hai löôõi vaø thoï maïng taêng leân ba traêm hai möôi tuoåi. Trong luùc soáng ba traêm hai möôi tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng aùc khaåu.' Töø ñoù moïi ngöôøi khoâng aùc khaåu vaø thoï maïng taêng leân saùu traêm boán möôi tuoåi. Trong luùc soáng saùu traêm boán möôi tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng noùi theâu deät.' Töø ñoù moïi ngöôøi khoâng noùi theâu deät vaø thoï maïng taêng leân ñeán hai ngaøn tuoåi. Trong luùc soáng hai ngaøn tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt

ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng xan tham.' Töø ñoù moïi ngöôøi khoâng xan tham vaø thoï maïng taêng leân ñeán naêm ngaøn tuoåi. Trong luùc soáng naêm ngaøn tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân khoâng taät ñoá, Töø taâm tu thieän.' Töø ñoù moïi ngöôøi khoâng taät ñoá, Töø taâm tu thieän vaø thoï maïng taêng leân ñeán moät vaïn tuoåi. Trong luùc soáng moät vaïn tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân tu chaùnh kieán, khoâng sanh ñieân ñaûo.' Töø ñoù moïi ngöôøi tu chaùnh kieán, khoâng sanh ñieân ñaûo vaø thoï maïng taêng leân ñeán hai vaïn tuoåi. Trong luùc soáng boán vaïn tuoåi, laïi suy nghó: 'Chuùng ta nhôø tu chuùt ít ñieàu laønh maø thoï maïng taêng leân. Nay coù leõ ta neân tu theâm ít ñieàu laønh nöõa. Nhöng neân tu ñieàu laønh gì? Ta neân hieáu döôõng cha meï, kính thôø sö tröôûng.'

Töø ñoù moïi ngöôøi ñeàu hieáu döôõng cha meï, kính thôø sö tröôûng vaø thoï maïng taêng leân ñeán taùm vaïn tuoåi. "Trong luùc nhaân loaïi soáng taùm vaïn tuoåi, con gaùi ñeán naêm traêm tuoåi môùi gaû choàng vaø coù chín thöù beänh laø laïnh, noùng, ñoùi, khaùt, ñaïi tieän, tieåu tieän, tham duïc, ham aên vaø giaø nua. Coõi ñaát luùc aáy baèng phaúng khoâng coù raïch haàm, goø noång gai goùc, cuõng khoâng moøng muoãi, raén reát, truøng ñoäc. Ngoùi, ñaù, caùt, gaïch thì bieán thaønh löu ly. Nhaân daân sung tuùc, nguõ coác reû thöôøng, giaøu vui khoâng xieát taû. Coù taùm vaïn thaønh lôùn ñöôïc döïng leân, thoân thaønh san saùt gaàn nhau, gaø gaùy cuøng nghe ñöôïc. "Vaøo thôøi kyø aáy thì coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Di-laëc9 Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, möôøi hieäu ñaày ñuû nhö Ñöùc Thích-ca Nhö Lai ngaøy nay khoâng khaùc. Ñöùc Di-laëc kia töï mình tu chöùng ngay ôû giöõa haøng chö Thieân, Ñeá Thích, Ma, Thieân ma, Sa-moân, Baø-la-moân vaø Nhaân gian, maø töï thaân taùc chöùng, cuõng nhö ta ngaøy nay ôû ngay giöõa haøng chö Thieân, Ñeá Thích, Ma hoaëc Thieân ma, Sa-moân, Baø-la-moân vaø Nhaân gian maø töï mình taùc chöùng vaäy. "Ñöùc Di-laëc seõ thuyeát phaùp, khoaûng ñaàu, giöõa vaø cuoái ñeàu troïn laønh, ñaày ñuû nghóa vò, tònh tu phaïm haïnh nhö ngaøy nay Ta thuyeát phaùp, khoaûng ñaàu, giöõa, cuoái ñeàu chaân chaùnh, nghóa vò ñaày ñuû, phaïm haïnh thanh tònh vaäy. "Ñöùc Di-laëc coù chuùng ñeä töû voâ soá ngaøn vaïn, nhö Ta ngaøy nay coù ñeä töû vaøi traêm10. Nhaân daân luùc aáy goïi ñeä töû Ngaøi laø Töø töû nhö goïi ñeä töû Ta nay laø Thích töû. "Luùc aáy, coù vua teân laø Töông-giaø11, laø vua Saùt-lî Chuyeån luaân thaùnh vöông quaùn ñaûnh12, cai trò boán chaâu thieân haï. Vua laáy chaùnh phaùp

9. Di-laëc ; Paøli: Metteyya, Skt.: Maitreya. Caùc tö lieäu lieân quan Phaät Di-laëc trong Töù A-haøm: Taêng nhaát, Ñaïi II, tr.600a, tr.645a, tr.746a, tr.754a, tr.756a-758a, tr.787c, tr.818b; Trung A-haøm, Ñaïi I, tr.520b. 10. Chæ con soá Tyø-kheo thöôøng ñi theo Phaät. Xem Tröôøng II, tr.282. 11. Töông-giaø caùc baûn Nguyeân Minh: Nhöông-khö ; Paøli: Saíkha. 12. Saùt-lî thuûy nhieãu ñaàu chuûng Chuyeån luaân

thaùnh vöông, vò hoaøng ñeá ñöôïc truyeàn

191 KINH CHUYỂN LUÂN THÁNH VƯƠNG – TRƯỜNG A HÀM I trò daân, ai naáy ñeàu meán phuïc. Vua coù ñuû baûy thöù baùu laø baùnh xe vaøng, voi traéng, ngöïa xanh, thaàn chaâu, ngoïc nöõ, cö só, chuû binh vaø ngaøn ngöôøi con doõng maõnh huøng nghò, ñuû söùc deïp ngoaïi ñòch, ñöôïc boán phöông kính thuaän, khoâng caàn binh ñao maø thieân haï thaùi bình. “Vua thieát laäp moät Ñaïi baûo traøng13 voøng vaây möôøi taàm, cao moät ngaøn taàm, ñöôïc trang nghieâm vôùi ngaøn saéc laãn loän. Baûo traøng coù moät traêm goùc14; moãi goùc coù traêm nhaùnh, deät baèng chæ baùu, coù caùc chaâu baûo xen laãn. Sau khi laäp baûo traøng ñeå cuùng thí haøng Sa-moân, Baø-la-moân vaø ngöôøi ngheøo trong nöôùc xong, vua caét boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia tu ñaïo, taäp haïnh voâ thöôïng, ngay trong phaùp hieän taïi maø töï thaân taùc chöùng, sanh töû döùt heát, phaïm haïnh thaønh töïu, vieäc laøm hoaøn maõn, khoâng coøn phaûi chòu thaân sau nöõa.” Phaät daïy: “Naøy caùc Tyø-kheo! Caùc ngöôi haõy sieâng tu caùc thieän haïnh. Nhôøø tu thieän haïnh maø thoï maïng laâu daøi, nhan saéc theâm töôi, an oån khoaùi laïc, taøi baûo phong nhieâu, oai löïc ñaày ñuû, gioáng nhö caùc vua thuaän laøm theo cöïu phaùp cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông thôøi thoï maïng laâu daøi, nhan saéc theâm töôi, an oån khoaùi laïc, taøi baûo phong nhieâu, oai löïc ñaày ñuû. Tyø-kheo cuõng vaäy, neân tu thieän phaùp, thoï maïng laâu daøi, nhan saéc theâm töôi, an oån khoaùi laïc, taøi baûo phong phuù, oai löïc ñaày ñuû. “Theá naøo goïi laø Tyø-kheo ñöôïc thoï maïng laâu daøi? Tyø-kheo tu taäp duïc ñònh, tinh caàn khoâng giaûi ñaõi, do thaønh töïu dieät haønh maø tu thaàn thoâng15. Tu taäp tinh taán ñònh, yù ñònh, tö duy ñònh, tinh caàn khoâng giaûi ñaõi, do thaønh töïu dieät haønh maø tu thaàn thoâng. Nhö theá laø Tyø-kheo thoï maïng laâu daøi. “Theá naøo goïi laø Tyø-kheo ñöôïc nhan saéc theâm töôi? ÔÛ ñaây, Tyø-

ngoâi vôùi nghi thöù c quaùn ñaûnh (röôùi nöôùc leân ñaàu). Khoâng phaûi hoaøng ñeá töï laäp hay töï xöng ñeá. Xem kinh Xaø-ni-sa, cht.23. 13. Ñaïi baûo traøng , caây phöôùn lôùn. Coù leõ lieân heä ñeán teân kinh ñoâ baáy giôø maø Paøli (D.26, Tröôøng II, tr.380) noùi laø Ketumati (Keâ-ñaàu-ma thaønh). Ketu coù nghóa laø caây phöôùn. Nhöng Paøli, D.26, sñd.: tam yuøpam ussaøpetvaø, cho döïng moät coät phöôùn. Yuøpa: coät teá ñaøn (Tröôøng II, tr.382 dòch laø cung ñieän). 14. Baùch coâ ; Khoâng hình dung ñöôïc. Trong baûn vieát coâ vôùi boä giaùc. TNM vôùi boä moäc. Baûn Thanh, vôùi boä töû . 15. Vaên dòch Boán thaàn tuùc trong baûn Haùn nay khoâng nhaát quaùn vaø khoâng chuaån. Treân ñaây vaø nhieàu nôi khaùc cuûa baûn Haùn, baûn dòch Vieät coá gaàn saùt vaên Haùn nhöng cuõng coá khoâng ñeå thoaùt laïc yù nghóa cô baûn. Xem Xaø-ni-sa, cht. 28.

kheo coù giôùi Cuï tuùc, thaønh töïu oai nghi, thaáy coù toäi nhoû ñaõ sanh loøng sôï lôùn, hoïc taäp ñaày ñuû trong caùc hoïc giôùi16, hoaøn toaøn khoâng thieáu soùt. Nhö theá laø Tyø-kheo nhan saéc theâm töôi. “Theá naøo goïi laø Tyø-kheo ñöôïc an oån khoaùi laïc? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo ñoaïn tröø daâm duïc, xaû boû phaùp baát thieän, coù giaùc coù quaùn, coù hyû laïc phaùt sanh do vieãn ly, chöùng ñeä Nhaát thieàn. Tröø

dieät giaùc vaø quaùn, noäi ñaúng tònh17, taâm chuyeân nhaát, khoâng giaùc khoâng quaùn, coù hyû laïc phaùt sanh do ñònh, chöùng ñeä Nhò thieàn. Lìa hyû, an truù xaû, chuyeân taâm khoâng taùn loaïn, töï mình bieát roõ caûm giaùc laïc nôi thaân, an truù nôi ñieàu maø Hieàn thaùnh noùi laø xaû-nieäm-laïc18, chöùng ñeä Tam thieàn. Döùt khoå döùt laïc, öu vaø hyû ñaõ loaïi tröø töø tröôùc, khoâng khoå khoâng laïc, xaû vaø nieäm thanh tònh, chöùng ñeä Töù thieàn. Nhö theá laø Tyø-kheo an oån, khoaùi laïc. “Theá naøo goïi laø Tyø-kheo ñöôïc taøi baûo phong nhieâu? ÔÛ ñaây, Tyø- kheo lo tu taäp Töø taâm, khaép moät phöông, roài ñeán caùc phöông khaùc cuõng vaäy, bao truøm, roäng lôùn, bình ñaúng voâ löôïng, tröø moïi oaùn keát, taâm khoâng taät ñoá, tòch maëc töø nhu. Bi taâm, Hyû taâm, Xaû taâm cuõng nhö theá. Nhö theá laø Tyø-kheo ñöôïc taøi baûo phong nhieâu. “Theá naøo goïi laø Tyø-kheo ñöôïc oai löïc ñaày ñuû? ÔÛ ñaây, Tyø-kheo hieåu bieát moät caùch nhö thaät veà Khoå ñeá, Taäp ñeá, Dieät ñeá, Ñaïo ñeá. Nhö theá laø Tyø-kheo ñöôïc oai löïc ñaày ñuû. Naøy caùc Tyø-kheo! Nay Ta xem khaép nhöõng ngöôøi coù söùc löïc khoâng ai hôn ma löïc, nhöng Tyø-kheo ñaõ ñoaïn tröø heát hoaëc laäu, thì laïi thaéng ñöôïc chuùng ma ñoù. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

16. Haùn: ñaúng hoïc ; Paøli: samaødaøya sikkhati, sau khi thoï laõnh, vò aáy hoïc taäp. 17. Haùn: noäi tín hoan laïc . Vaên chuaån veà Töù thieàn, Skt.: adhyaøtma- samprasaøda, noäi ñaúng tònh hay noäi tröøng tònh . Xem Phaùp Uaån Tuùc luaän, quyeån 6, Ñaïi XXVI, tr.482a vaø tieáp. 18. Vaên veà Töù thieàn, Haùn dòch khoâng chuaån. Xem kinh soá 2 “Du Haønh iii”, cht. 36.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.